

วารสารดนตรีและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2565

แนวทางการพัฒนากิจกรรมดนตรีในโรงเรียนกลุ่มเบญจมิตร
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์

ชาญณรงค์ ภูทนันทนอก¹

¹ นักศึกษาปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อีเมล: papphon@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษากระบวนการจัดกิจกรรมดนตรี และแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมดนตรีในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ กรณีศึกษา โรงเรียนกลุ่มเบญจมิตรบุคคลผู้ให้ข้อมูล คือ ครูผู้สอนในรายวิชาดนตรี และครูผู้ดูแลรับผิดชอบด้านการเรียนการสอนในกลุ่มสาระ การเรียนรู้ศิลปะ จำนวนทั้งสิ้น 5 คน ผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มเบญจมิตร จำนวน 5 คน และศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ จำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอผลการวิจัย โดยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนากิจกรรมดนตรี โรงเรียนกลุ่มเบญจมิตรนั้น ควรมีการปรับหลักสูตรให้ได้รับการจัดสรรเวลาเรียนเพิ่ม ควรได้รับการสนับสนุนอุปกรณ์ดนตรีที่ดี ครูผู้สอน ควรได้รับการอบรม สัมมนาเพิ่มพูนความรู้ และเพิ่มโอกาสในการแสดงให้กับนักเรียน

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา กิจกรรมดนตรี

วารสารดนตรีและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2565

Guidelines for the development of music activities in schools of the Benjamit group Under the Office of Buriram Secondary Education Service Area

Channarong Phoothanonok¹

¹ Master of Education students Program in Music Education

Buriram Rajabhat University

Email : papphon@gmail.com

Abstract

The objective of this qualitative research is to study the pattern of musical activity and the way to develop of musical activity in the Secondary Educational Service Area Office Buriram. The case study is combined of 5 Friendship Schools which there are Thai Charoen Wittaya School, Lahansai Wittaya School, Ta-jong Pittayasan School, Pakham phittayakhom School, and Ruam-jit Wittaya School. The person who gave the information is the music teachers in each school and the teachers who in charge of the studying of Art Department which there are 5 teachers. The used tool in this research is the interview which there are 10 items and to analyze and present the information by the descriptive analysis. The results of this research found that: Guidelines for developing musical activities based on interviews with informants from all 5 schools, we found that Ruam-jit Wittaya School still lacks of music teacher and urgently needs the music teacher to organize the classroom teaching activities and the music teacher is also the key person to create the musical events in the school annually. Educational institute administrators and stakeholders must have an annual consultation meeting and bring the problems that have come up for improvement and further development.

Keyword : Guidelines for developing Activity music ,

วารสารดนตรีและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2565

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ดนตรีเป็นศาสตร์วิชาแขนงหนึ่งซึ่งจัดรวมไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เป็นศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของเสียง เป็นศิลปะที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อต้องการแสดงความงดงาม ของเสียง อันเป็นความสามารถของมนุษย์ที่ร้อยเรียงองค์ประกอบต่าง ๆ ของโสตศิลป์ จนได้เป็น ผลงานอันทรงคุณค่าควรแก่การชื่นชมของมนุษย์ด้วยกันเอง ในฐานะของผู้ชื่นชมหรือผู้ฟังดนตรีนั้น ความสำคัญของดนตรีนั้นได้แก่ การทำให้ผู้นั้น ได้รับรู้ได้สัมผัส กับโสตศิลป์ ซึ่งนำไปสู่ความรู้สึภายในจิตใจทำให้ผู้ฟังเกิดความเอิบอิ่ม เห็นคุณค่า ชาบซึ่ง และชื่นชมในความงดงามของดนตรี ความรู้สึกเช่นนี้มิได้รับรู้หรือสัมผัส ได้ทุกคน ดังนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการเรียนรู้สาระดนตรี เพื่อสร้างความเข้าใจอันเป็นรากฐานสำคัญ ในการเกิดความรู้สึกซาบซึ่ง ชื่นชม ในสุนทริยรสของดนตรีได้ ในที่สุด เมื่อผู้ฟังสามารถรับรู้ได้ย่อมส่งผลให้ผู้ฟัง เข้าใจและ เห็นคุณค่าของดนตรี เห็นคุณค่าของความสามารถ ในการ สร้างสรรค์ของมนุษย์ เกิดความชื่นชมใน ความเป็นมนุษย์ด้วยกัน คุณค่าของดนตรีเช่นนี้ทำให้ผู้นั้นเป็นมนุษย์ที่ สมบูรณ์ขึ้น เนื่องจากได้เรียนรู้และเข้าถึงความรู้สึกอันล้ำลึก ตีแผ่ ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นผลจากโสตศิลป์ที่ตนรับรู้ เข้าใจ เห็นคุณค่า และซาบซึ่งในสุนทริยรสของดนตรีผลลัพธ์ที่เต็มไปด้วยความบริสุทธิ์ ความงดงาม เช่นนี้เอง จึง เป็นความสำคัญของดนตรีที่มนุษย์ทุกคนควรมีโอกาสได้สัมผัสและเข้าถึง อย่างเท่าเทียมกัน (ณรุทธ์ สุทธจิตต์. 2555 : 184- 185)

กิจกรรมดนตรีนับได้ว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นสำคัญ และขาดไม่ได้ในหลาย ๆ องค์กร เนื่องจาก ดนตรีนั้น มีส่วนช่วงจรรโลงจิตใจให้สนุกสนานเพลิดเพลิน ความสุนทรีย์ทางดนตรี ช่วยผ่อนคลาย ความเครียด ทั้งทางตรง และทางอ้อม เป็นเครื่องขัดเกลาคติใจมนุษย์ให้เบิกบานบรรเทา สงบสุขบางโอกาส ดนตรีได้ถูกนำมาใช้ ในการสื่อสารประชาสัมพันธ์ กิจกรรม นันทนาการ เยียวยาบำบัด รักษาอีกรรรมต่างๆช่วยบรรเทาความเจ็บปวดในด้าน การแพทย์มีผลต่อการพัฒนาสมองของมนุษย์ ในวัยเด็ก การทำกิจกรรมดนตรีสามารถ สร้างอุปนิสัยที่ดีตลอดจนการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ดนตรีนั้นสามารถสร้างสรรค์สังคมที่ดีได้จากการใช้ประโยชน์ของดนตรีอย่างเหมาะสมซึ่งในภาวะปัจจุบันของสังคมไทย แนวโน้มการมีปัญหาคอรัวขาดความเข้มแข็งเพิ่มมากขึ้นเยาวชนมีการใช้ เทคโนโลยีอย่างขาดความรับผิดชอบ ก่อเกิดปัญหาต่างๆตามมา กิจกรรมดนตรีจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนา ขัดเกลา และยกระดับจิตใจให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ภายใต้การบริหารจัดการของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา มัธยมศึกษาบุรีรัมย์มีการบริหารจัดการโรงเรียนมัธยมทั้ง 66โรงเรียนโดยมีการแบ่งกลุ่มโรงเรียนออกเป็นสหวิทยาเขต ได้ทั้งหมด 9 สหวิทยาเขต ได้แก่สหวิทยาเขตหนองกี่สหวิทยาเขตสตึก สหวิทยาเขตลำปลายมาศ สหวิทยาเขตเมืองบุรีรัมย์สหวิทยาเขตพุทไธสง สหวิทยาเขตนางรอง สหวิทยาเขตกระสัง และสหวิทยาเขตละหานทราย (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์. 2565 : 2)

โรงเรียนกลุ่มเบญจมิตร คือ กลุ่มของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตละหานทราย เนื่องจาก

วารสารดนตรีและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2565

โรงเรียนกลุ่มเบญจมิตรถือเป็นโรงเรียนมัธยมขนาดเล็ก มีความขาดแคลนด้านอุปกรณ์ดนตรีงบประมาณ และบุคลากร จึงได้เกิดการร่วมมือของครูดนตรีกลุ่มเบญจมิตรจัดตั้ง และรวมกลุ่มขึ้นโดยนายทักษิณ แฝ้วผล สง อดีต ผู้อำนวยการโรงเรียนตาจพิทยาสรรค์เป็นเครือข่ายความร่วมมือเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทางด้านการศึกษา กิจกรรมดนตรีกีฬา และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

จากความสำคัญของดนตรีที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการ พัฒนาการ จัดกิจกรรมดนตรีของวงดนตรีเพื่อนำข้อมูลมาประยุกต์ใช้ในการสร้างเสริม และพัฒนาผู้เรียนให้ สอดคล้องกับ เป้าหมายของหลักสูตร และช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านดนตรีนำไปสู่ความซาบซึ้ง ทาง ดนตรีก่อให้เกิด ความรัก ความสามัคคีและเห็นคุณค่าของดนตรี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมดนตรีของโรงเรียนกลุ่มเบญจมิตร

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังหัวข้อต่อไปนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมดนตรีโรงเรียนกลุ่ม เบญจมิตรดังนี้

1. แนวทางการพัฒนารูปแบบกิจกรรมดนตรีในเวลาเรียน
2. แนวทางการพัฒนาในการจัดกิจกรรมดนตรีเสริมการเรียนรู้

ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูล ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ครูผู้สอนดนตรีหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ 5 คน ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มเบญจมิตรจำนวน 5 คน จาก 1)โรงเรียนไทยเจริญวิทยา 2) โรงเรียนปะคำพิทยาคม 3)โรงเรียนตาจพิทยาสรรค์ 4)โรงเรียนละหานทรายวิทยา และ 5)โรงเรียนร่วมจิตต์วิทยา และศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ จำนวน 3 คน

ขอบเขตด้านระยะเวลาในการวิจัย ในการทำการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาในการวิจัยไว้ อย่างกว้าง โดยกำหนด ระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2564 - 30 สิงหาคม 2565 ซึ่งเป็นช่วงระยะเวลา ใน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีบุคคลผู้ให้ข้อมูลคือ ครูผู้สอนในรายวิชาดนตรีโรงเรียนกลุ่มเบญจมิตรและครูผู้ดูแล

วารสารดนตรีและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2565

รับผิดชอบด้านการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะจำนวนทั้งสิ้น 10 คนโดยข้อมูลมาจากการสัมภาษณ์ โดยการใช้แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ประกอบด้วย 3 ส่วนคือ 1) ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม 2) แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมดนตรี 3) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์ มีดังนี้ 1) ศึกษาทฤษฎี แนวคิด เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับรูปแบบการจัดกิจกรรมดนตรีและแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมดนตรี 2) นำข้อมูลที่ได้จาก ขั้นตอนที่ 1 มาจัดทำแบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมดนตรีและแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรม ดนตรี โดยเป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended form) 3) นำแบบสอบถาม ที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความเหมาะสมของภาษาที่ใช้และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา 4) นำแบบสอบถามมาปรับปรุง แก้ไข ตาม คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไป สัมภาษณ์ครูผู้สอนในรายวิชาดนตรีโรงเรียนกลุ่มเบญจมิตรและครูผู้ดูแล รับผิดชอบด้านการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะจำนวนทั้งสิ้น 5 คน 5) นำผลที่ได้จากการสัมภาษณ์ มาวิเคราะห์ข้อมูลและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่มาตรฐานและเป็น ประโยชน์ต่องานวิจัย

ผลการศึกษา

จากข้อมูลของโรงเรียนกลุ่มเบญจมิตร และเก็บข้อมูลภาคสนาม พบว่า แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมดนตรี ในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์กรณีศึกษา โรงเรียนกลุ่มเบญจมิตรได้มีปัจจัยด้าน ต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนา

แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมดนตรีโรงเรียนไทยเจริญวิทยา

1. แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในเวลาเรียน

ครูผู้สอนวิชาดนตรีโรงเรียนไทยเจริญวิทยาให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนในเวลาเรียนโรงเรียนไทยเจริญวิทยา ว่า วิชาดนตรีเป็นวิชาที่เกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์ ผู้เรียนควรได้รับชมรับฟังศาสตร์ความงดงามของเสียง รวมถึงยกระดับพัฒนาจิตใจด้วยเสียงดนตรี ผู้เรียนควร ได้รับรู้ และสัมผัสกับทักษะด้านการฟังอย่างมีคุณภาพ ดังนั้นบรรยากาศในชั้นเรียนรวมไปถึงเครื่องอำนวยความสะดวก สื่อการเรียนการสอน สัญญาณอินเทอร์เน็ตต้องมีความพร้อมมีคุณภาพมากที่สุด ในสมัยปัจจุบันเทคโนโลยี มีความรวดเร็วทันสมัย ห้องเรียนดนตรีจึงจำเป็นต้องพัฒนาให้มีคุณภาพ และรองรับเทคโนโลยีในปัจจุบันได้ การได้รับการสนับสนุนอุปกรณ์ดนตรี สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนควรสอดคล้อง และไปในทิศทางเดียวกับหลักสูตร 2. แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมดนตรีเสริมการเรียนรู้ โรงเรียนไทยเจริญวิทยามีกิจกรรมดนตรี

วารสารดนตรีและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2565

เสริมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อตอบสนอง และ สนับสนุนต่อยอดความสามารถของผู้เรียนที่มีความสามารถ
เดิมมาจากโรงเรียนประถมศึกษา และจัดประสบการณ์ ให้ผู้เรียนได้สัมผัสกับกิจกรรมดนตรีที่หลากหลาย จาก
การดำเนินการที่ผ่านมากิจกรรมดนตรีนั้นได้รับความสนใจ จากผู้เรียนอย่างมาก แต่จำนวนอุปกรณ์ดนตรีมีไม่
เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม รวมถึง การมีครูผู้สอนดนตรีเพียงคนเดียว จึงทำให้การ
ควบคุมดูแลในการฝึกซ้อมไม่ทั่วถึง ครูผู้สอนได้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์ แก่ผู้วิจัยว่า ในการที่จะพัฒนากิจกรรมดนตรี
เสริมการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ อุปกรณ์ดนตรี และ ครูผู้สอนต้องมีจำนวนที่เพียงพอต่อผู้เข้าร่วม
กิจกรรม มีเวลาในการฝึกฝนทักษะอย่างเหมาะสม (ณัฐพล เคนน้ำ เทียง, สัมภาษณ์. 2565) ผู้อำนวยการ
โรงเรียนไทยเจริญวิทยาเห็นสมควรผลักดันให้เกิดแผนการเรียนดนตรี ใน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
พัฒนาหลักสูตรให้วิชาดนตรีเป็นทั้งวิชาหลัก และวิชาเลือกที่มีคุณภาพ เพื่อความ ถนัด และความหลากหลาย
ทางอาชีพด้านดนตรี และกิจกรรมดนตรีต้องได้รับการสนับสนุนจากโรงเรียน ชุมชน ผู้ปกครองร่วมกัน
ส่งเสริม และสนับสนุนในกิจกรรม มีการเข้าประกวดแข่งขัน ด้านดนตรี เพื่อพัฒนาทักษะ และ ฝีมือตามโอกาส
จัดสรรเพิ่มงบประมาณด้านให้กับกิจกรรมดนตรีอาทิเช่น อุปกรณ์ดนตรีที่ดี ห้องเรียน สื่อการเรียน การสอน
การจัดบรรยากาศห้องเรียนให้มีความน่าอยู่น่าเรียนมากยิ่งขึ้น และควรมีจำนวนครูดนตรีที่เพียงพอ ทั้งครู สอน
ดนตรีไทย พิณบ้าน และสากล เพื่อความหลากหลายทางความถนัด และธรรมชาติวิชาดนตรี ช่วยสนับสนุน
และส่งเสริมให้ครูดนตรีได้อบรมพัฒนาความรู้ใหม่อยู่เสมอ (วีรเทพ เนียมหัตถ์, สัมภาษณ์. 2565)

แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมดนตรีโรงเรียนละหานทรายวิทยา

2.1 แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในเวลาเรียน

กิจกรรมการเรียนการสอนในเวลาเรียนโรงเรียนละหานทรายวิทยา ครูผู้สอนวิชาดนตรี
โรงเรียน ละหานทรายวิทยาให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์แก่ผู้วิจัยว่า การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนในเวลา
เรียนยังต้อง พัฒนาอีกมาก ในด้านหลักสูตรการเรียนการสอนครูผู้สอนมีความต้องการให้โรงเรียนได้นำหลักสูตร
แกนกลาง และ หลักสูตรสถานศึกษาปรับปรุงการร่วมกันกับบริบท และภูมิปัญญาท้องถิ่น เนื่องจากโรงเรียน
และท้องถิ่นความ หลากหลายทางภาษา และวัฒนธรรม หลักสูตรควรมีการปรับระดับความยากง่ายตามช่วงชั้น
ด้านบริบทห้องเรียน ต้องมีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน มีขนาดห้องเรียนที่เหมาะสมในการเรียนรู้
ทฤษฎี และทำกิจกรรม มี สิ่งอำนวยความสะดวก และอุปกรณ์ดนตรีที่มีคุณภาพเพียงพอสำหรับผู้เรียน

2.2 แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมดนตรีเสริมการเรียนรู้

ครูผู้สอนดนตรีโรงเรียนละหานทรายวิทยาให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์แก่ผู้วิจัย ว่า การ
พัฒนาการจัดกิจกรรมดนตรีเสริมการเรียนรู้ ครูต้องมีเวลาในการควบคุมดูแลการฝึกซ้อมมีการนัดหมายการซ้อม
มีการแบ่งตารางเวลาที่ชัดเจน เนื่องจากปัจจุบันครูผู้สอนมีภาระงานพิเศษที่เข้ามาตามนโยบายของสถานศึกษา
ทำให้ไม่มี โอกาสในการดูแลการฝึกซ้อม ด้านอุปกรณ์ดนตรีโรงเรียนต้องมีเครื่องดนตรีที่มีคุณภาพ และเพียงพอ

วารสารดนตรีและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2565

ต่อจำนวนผู้ บรรเลงเพื่อให้ผู้เรียนได้สัมผัสเสียงที่มีคุณภาพ และฝึกทักษะการบรรเลงดนตรี ครูผู้สอนต้องนำนักเรียนเข้าร่วม การอบรมสัมมนาหรือนิทรรศการดนตรี เพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียนเมื่อมีโอกาส จะส่งผลให้กิจกรรมดนตรีเสริม การเรียนรู้มีความสมบูรณ์มากขึ้น (สมชาติ คำแพงศรี, สัมภาษณ์. 2565) ผู้อำนวยการโรงเรียนละหานทรายวิทยาให้สัมภาษณ์ว่า เห็นควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนดนตรีได้พัฒนาการเรียนการสอนดนตรี เช่นการอบรมสัมมนา ด้านการจัดการเรียนการสอน การอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้ครูผู้สอนมีความรู้ใหม่ และวิธีการสอนรูปแบบใหม่ อยู่เสมอ ตลอดจนพัฒนาสภาพแวดล้อม ห้องเรียนให้มีความปลอดภัยมีความพร้อม สะดวก และทันต่อเทคโนโลยี ใหม่ กิจกรรมดนตรีเสริมการเรียนรู้ควรส่งเสริมให้ครูผู้สอน และผู้เรียนได้เข้าร่วม กิจกรรมพัฒนาทักษะทางด้าน ดนตรี ที่ทางเขตพื้นที่การศึกษาหรือสถาบันอุดมศึกษาจัดการอบรมอยู่เสมอ เนื่องจากเป็นโรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่ ห่างไกล และงบประมาณไม่เพียงพอในการพัฒนาห้องเรียน การได้รับความรู้ และวิธีการใหม่ของผู้สอน และ ผู้เรียนนั้นเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับโรงเรียน (ธนกฤต พรหมบุตร, สัมภาษณ์. 2565)

แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมดนตรีโรงเรียนตาจพิทยาสรรค์

2.1 แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในเวลาเรียน

กิจกรรมการเรียนการสอนในเวลาเรียนโรงเรียนตาจพิทยาสรรค์ การพัฒนากิจกรรมการเรียน การสอนในเวลาเรียนโรงเรียนตาจพิทยาสรรค์ ครูผู้สอนดนตรีให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์กับผู้วิจัยว่า หากจะพัฒนา กิจกรรมการเรียนการสอนในเวลาเรียนให้เกิดประสิทธิภาพ และเกิดการพัฒนามากที่สุด ทางโรงเรียนต้องลดภาระ งานพิเศษของครูผู้สอนดนตรี ที่มีมากถึงร้อยละ 60 เพื่อให้ครูผู้สอนได้มีเวลาอยู่กับผู้เรียน ได้มีเวลาจัดบรรยากาศ

พัฒนาห้องเรียนได้เตรียมการสอน และพัฒนาวิธีการสอนใหม่ ๆ ให้ทันต่อโลกปัจจุบัน การพัฒนาการเรียนการสอนดนตรีในเวลาเรียนนั้นครูดนตรีจะต้องเต็มที่เต็มเวลากับผู้เรียนในชั้นเรียน มีการเตรียมการสอนเตรียมสื่อ การ สอนที่ดี ดึงดูดความสนใจ ห้องเรียนดนตรีต้องมีความสะอาดปลอดภัย มีอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียน การสอน อย่างครบครัน มีจำนวนครูผู้สอนที่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน มีวิทยากรใหม่ ๆ หมุนเวียนเข้ามาให้ความรู้แก่ ผู้เรียนจะทำให้การเรียนการสอนในเวลาเรียน มีความสมบูรณ์แบบมากยิ่งขึ้น

2.2 แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมดนตรีเสริมการเรียนรู้

แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนเสริมการเรียนรู้โรงเรียนตาจพิทยาสรรค์ ครูผู้สอน ดนตรีให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์กับผู้วิจัยว่า โรงเรียนมัธยมขนาดเล็กถูกตัดโอกาส และถูกรอบด้วยกรอบวิชาการ ในบางมิติ ทำให้กิจกรรมดนตรีของโรงเรียนมัธยมขนาดเล็กขาดการพัฒนา และขาดโอกาสในการแสดง การได้รับ การสนับสนุน ด้านงบประมาณที่จำกัด ครูผู้สอนดนตรีให้แนวทางในการพัฒนากิจกรรมดนตรีเสริมการเรียนรู้ ใน โรงเรียนตาจพิทยาสรรค์ ว่า ควรเปิดโอกาสทางการนำเสนองานดนตรีและการประกวดแข่งขันที่หลากหลาย เพื่อ เอื้อพื้นที่ให้กับโรงเรียนมัธยมขนาดเล็กที่มีความขาดแคลนในหลายมิติ เช่นจำนวนครูผู้สอน จำนวนนักเรียน

วารสารดนตรีและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2565

งบประมาณในการสนับสนุนกิจกรรมรวมทั้งสภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมดนตรี ครูผู้สอนยังกล่าวอีกว่ากิจกรรมดนตรีเสริมการเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่ต้องเร่งพัฒนาให้มีความพร้อมตามสภาพ บริบท สถานศึกษามากที่สุด เพราะกิจกรรมดนตรีเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมร่วมกันใช้เวลาว่างให้เกิด ประโยชน์ ห่างไกลยาเสพติด ฝึกระเบียบวินัยฝึกการอยู่ร่วมกันในสังคม การทำงานเป็นทีม ฝึกพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา แม้ว่าจะมีผู้เรียนเพียงคนเดียวในคาบชั่วโมงเรียน ครูผู้สอน ห้องดนตรี อุปกรณ์ดนตรี ก็จะต้องมี คุณภาพมีความพร้อมในการเรียนการสอน (วีระพล ลอยประโคน, สัมภาษณ์. 2565) ผู้อำนวยการ โรงเรียนตา จงพิทยาสรรค์ให้สัมภาษณ์ว่า เห็นควรจัดสรรเวลาให้รายวิชาดนตรีเพิ่มเติมมากขึ้นตามความถนัด และความสนใจ ให้ของนักเรียน เห็นควรจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย ทันสมัย และจัดหาเทคโนโลยี เข้ามามีส่วนช่วย ในการจัดการเรียนการสอนให้ พร้อมมากยิ่งขึ้นเพื่อให้ นักเรียนได้รับความรู้ ประสบการณ์ทาง ดนตรีที่ดี มี ประสิทธิภาพ ด้านการพัฒนาการจัดกิจกรรมดนตรีเสริมการเรียนรู้ มีการจัดกิจกรรมค่ายอัจฉริยภาพ ทางดนตรี เปิดเวทีให้นักเรียนแสดงกิจกรรมทางดนตรีทั้งใน และนอก โรงเรียนรวมถึงการเข้าร่วมกิจกรรมกับ ชุมชน เช่น วัน เด็ก งานเทศกาลต่าง ๆ เป็นต้น มีการจัดสรรงบประมาณ และวิทยากรเข้ามาให้ความรู้ภาคเรียน ละครั้ง (ทัศนีย์ เนตรประโคน, สัมภาษณ์. 2565)

แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมดนตรีโรงเรียนปะคำพิทยาคม

2.1 แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในเวลาเรียน

การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนในเวลาเรียนโรงเรียนปะคำพิทยาคมครูผู้สอนดนตรีให้ ข้อมูลในการสัมภาษณ์แก่ผู้วิจัยว่า การที่จะพัฒนาการเรียนการสอนในเวลาเรียนต้องเริ่มจากตัวหลักสูตรของ สถานศึกษา เพราะหลักสูตรจะเป็นเข็มทิศกำหนดทิศทางในการจัดการเรียนการสอนดนตรีหลักสูตรต้องมีการ ปรับปรุงพัฒนาให้เหมาะสมกับสถานศึกษา เหมาะสมกับครูผู้สอน และผู้เรียน โรงเรียนต้องจัดให้ครูผู้สอนต้องได้ จัดการเรียนการสอนตรงตามสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษามา จะทำให้ครูผู้สอนปฏิบัติการสอนได้อย่างเต็ม ประสิทธิภาพ สภาพห้องเรียนที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนดนตรี ต้องมีขนาดห้องที่เหมาะสมไม่คับแคบ เหมาะ แก่การจัดการเรียนการสอน และการทำกิจกรรมดนตรี อีกทั้งยังมีความปลอดภัยในการใช้อุปกรณ์ไฟฟ้า มีสื่อการเรียนการสอน สื่อดนตรีออนไลน์และอุปกรณ์ดนตรีที่พร้อมใช้งาน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนใน เวลาเรียนต้องมีความเหมาะสมทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ หากมีเนื้อหามากเกินไปผู้เรียนจะเกิดการเบื่อหน่าย และไม่ สนใจเรียน ครูผู้สอนจึงต้องมีเวลาในการเตรียมการสอน เตรียมสื่อการสอน ออกแบบกิจกรรมในชั้นเรียนให้มีความ สนุกตื่นตัวในการเรียน จึงเป็นที่มาของการจัดการเรียนการสอนแบบ Active learning ซึ่งครูผู้สอนต้อง เรียนรู้ วิธีการ และนำมาประยุกต์ใช้

2.2 แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมดนตรีเสริมการเรียนรู้

แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนเสริมการเรียนรู้ ครูผู้สอนดนตรีให้ข้อมูลในการ สัมภาษณ์แก่ผู้วิจัยว่า

วารสารดนตรีและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2565

โรงเรียนปะคำพิทยาคมมีครูผู้สอนดนตรี แต่ยังขาดแคลนครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงาน อาชีพ ทางโรงเรียนจึงบริหารจัดการโดยการจัดกิจกรรมดนตรีเสริมการเรียนรู้ต้องมีเวลาที่เพียงพอ และเหมาะสม เพื่อที่จะทำให้นักเรียนและผู้เรียนมีเวลาในการเรียนรู้ได้เต็มที่ (ทิชากร เพิ่มพร, สัมภาษณ์. 2565) ผู้อำนวยการโรงเรียนปะคำพิทยาคมให้สัมภาษณ์ว่า ควรมีการผลักดัน และสนับสนุนส่งเสริมให้มีการเปิดแผนการเรียนดนตรีหรือห้องเรียนดนตรี เพราะปัจจุบัน การศึกษาต่อในด้านดนตรี มีสาขาวิชาให้เลือกศึกษาต่อ อย่างหลากหลาย และสามารถสร้างอาชีพได้ นับว่าเป็นวิชาที่มีความสำคัญวิชาหนึ่ง หากไม่มีแผนการเรียนดนตรี หรือห้องเรียนดนตรี จะทำให้การเรียนการสอนดนตรีไม่เต็มเวลา และพัฒนาต่อยอดในระดับที่สูงขึ้นได้ยากใน โรงเรียนมัธยมขนาดเล็ก การพัฒนาการจัดกิจกรรมดนตรีเสริมการเรียนรู้ต้องเข้าถึงผู้เรียนทุกระดับชั้นอย่างทั่วถึง ในปีการศึกษาต่อไป จึงมีนโยบายการสอนดนตรีเสริมการเรียนรู้ให้นักเรียนที่มีความสนใจอย่างทั่วถึง เปิดโอกาสให้ มีกิจกรรมดนตรี เช่น การร้องเพลง การเล่นดนตรีให้นักเรียนเข้าถึงได้ในทุกระดับชั้น เพิ่มงบประมาณสนับสนุน และจัดหาสื่ออุปกรณ์ดนตรีที่ดี มีคุณภาพให้แก่กิจกรรมดนตรีอย่างทั่วถึง เป็นต้น เข้าร่วมบรรเลงหรือประกวด เพื่อพัฒนาทักษะด้านดนตรีในโอกาสต่าง ๆ (เมณิศา ประنامهกา, สัมภาษณ์. 2565) **แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมดนตรี**

โรงเรียนร่วมจิตต์วิทยา

2.1 แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในเวลาเรียน

การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนในเวลาเรียนโรงเรียนร่วมจิตต์วิทยา ครูผู้สอนดนตรีให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์แก่ผู้วิจัยว่า โรงเรียนขาดแคลนครูผู้สอนดนตรีทำให้การจัดการเรียนการสอนดนตรีเป็นไปอย่างไม่สมบูรณ์ ผู้เรียนไม่ได้รับความรู้จากครูผู้สอนดนตรีที่จบเอกดนตรีโดยตรง ขาดหัวใจหลักในการจัดการเรียน การสอนดนตรีและการทำกิจกรรมดนตรี การที่จะพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนในเวลาเรียนโรงเรียนร่วมจิตต์ วิทยาได้อย่างดีที่สุดโรงเรียนต้องมีครูดนตรี และต้องได้รับการสนับสนุน และการจัดสรรเครื่องดนตรีที่มีคุณภาพ และเพียงพอต่อผู้เรียน

2.2 แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมดนตรีเสริมการเรียนรู้

ครูผู้สอนให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์แก่ผู้วิจัยว่า กิจกรรมดนตรีที่ดีต้องมีหัวใจหลักในการดำเนินงานนั้นคือ ครูดนตรี ที่จะคอยรับนโยบายจากสถานศึกษา สรรหาคัดเลือกผู้เข้าร่วมกิจกรรมนำฝึกซ้อมตลอดจนออกทำการแสดง ครูดนตรีคือหัวใจหลัก และมีบทบาทสำคัญในกิจกรรมดนตรีเสริมการเรียนรู้ของทุกโรงเรียน และครูดนตรีจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้เต็มเปี่ยมเนื่องจากศาสตร์ทางด้านดนตรีนั้นเป็นศาสตร์ที่กว้าง อีกทั้ง ครูดนตรียังต้องเป็นผู้ที่เต็มเวลาเต็มความสามารถ เสียสละอดทน (พิรณช ธรรมหา, สัมภาษณ์. 2565) ผู้อำนวยการโรงเรียนร่วมจิตต์วิทยา ให้สัมภาษณ์ว่า โรงเรียนร่วมจิตต์วิทยาควรได้รับจัดสรรอัตรากำลังครูดนตรีเข้ามาทำการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาดนตรีซึ่งจะเป็นการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีในรายวิชาดนตรีอย่างสมบูรณ์ และควรได้รับการจัดสรรงบประมาณในการจัดหาเครื่องดนตรีที่จะใช้ในการจัดการ

วารสารดนตรีและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2565

เรียนการสอน การพัฒนาการจัดกิจกรรมดนตรีเสริมการเรียนรู้ ครูดนตรี คือ หัวใจสำคัญในการจัดกิจกรรมดนตรี ทั้งในเวลาเรียน และนอกเวลาเรียน กิจกรรมดนตรีจะพัฒนาได้ต้องเริ่มจากการมีครูดนตรี มีงบประมาณส่งเสริม การเรียนรู้ มีช่วงเวลาในการฝึกฝน อันจะนำมาซึ่งการเรียนการสอน และกิจกรรมดนตรีที่สมบูรณ์ เมื่อมีความ พร้อมดีแล้วจึงสนับสนุนให้เข้าร่วมการแข่งขันในรายการต่าง ๆ มากขึ้นเพื่อหาประสบการณ์ สร้างความมั่นใจให้ ผู้ บรรเลง ตลอดจนสร้างชื่อเสียงให้โรงเรียนอีกด้วย (นิกรณ ปักกาสาร, สัมภาษณ์. 2565)

โดยได้สรุปเป็นตาราง เพื่อเปรียบเทียบแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมดนตรีของโรงเรียนกลุ่ม เบญจมิตรที่ผู้วิจัยได้จัด ทำการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลดังตาราง 1

ตาราง 4.1 แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมดนตรีของโรงเรียนกลุ่มเบญจมิตร

โรงเรียน กลุ่มเบญจมิตร	แนวทางการพัฒนา กิจกรรมการเรียนการสอนในเวลาเรียน	แนวทางการพัฒนา กิจกรรมดนตรีเสริมการเรียนรู้
ไทยเจริญวิทยา	- เทคโนโลยี, เครื่องอำนวยความสะดวก - สื่ออุปกรณ์, หลักสูตรควร สอดคล้องกัน - ผลักดันให้เกิดสาย การเรียนดนตรี ในม.ปลาย	- อุปกรณ์ดนตรีที่เพียงพอ - สื่อการเรียนการสอน - จำนวนครูผู้สอนที่ หลากหลาย - จัดค่าย กิจกรรมดนตรี
ละหานทรายวิทยา	- มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา - ห้องเรียนดนตรี, สื่อการสอนที่มี คุณภาพ - ครูผู้สอนเข้าอบรมสัมมนา	- ครูผู้สอนเข้าอบรมสัมมนา - จัดหางบประมาณเพิ่ม - เพิ่มโอกาสทางการแสดง
ปะคำพิทยาคม	- การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา - ห้องเรียนดนตรี, สื่อการสอนที่มี คุณภาพ - ผลักดันให้เกิดสายการเรียน ดนตรีม.ปลาย	- มีครูครบชั้นเรียนตรงตามเอก - เวลาซ้อมไม่เพียงพอ - จัดหางบประมาณเพิ่ม - จัดค่ายกิจกรรมดนตรี
ตาจพิทยาสรรค์	- ลดภาระงานครู - มีครูครบชั้นเรียนตรงตามเอก - จัดหางบประมาณเพิ่ม	- เพิ่มโอกาสโรงเรียนขนาดเล็ก - มีครูครบชั้นเรียนตรงตามเอก - จัดค่ายกิจกรรมดนตรี

วารสารดนตรีและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2565

ร่วมจิตต์วิทยา	- มีครูครบชั้นเรียนตรงตามเอก - ห้องเรียนดนตรี, สื่อการสอนที่มีคุณภาพ	- มีครูครบชั้นเรียนตรงตามเอก - จัดหางบประมาณเพิ่ม - จัดค่ายกิจกรรมดนตรี
----------------	---	---

สรุปผลการศึกษา

แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในเวลาเรียนโรงเรียนกลุ่มเบญจมิตร 1) ด้านหลักสูตรควรได้รับการพัฒนาหลักสูตร และจัดทำหลักสูตรวิชาดนตรีสำหรับโรงเรียน ขนาดเล็ก เพื่อให้มีเนื้อหาที่กระชับสำคัญ เพื่อให้เอื้อต่อการสอนปฏิบัติดนตรี และเอื้อต่อครูดนตรีในโรงเรียนขนาดเล็กที่มีครูดนตรีเพียงคนเดียว และในบางโรงเรียนที่ไม่มีครูดนตรี ครูผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า การเรียนการสอนสำหรับรายวิชาดนตรีควรได้รับจัดสรรเวลาเพิ่มมากขึ้นเพื่อให้ครอบคลุมทั้งเนื้อหาสาระที่มีจำนวนมาก และรวมไปถึงการฝึกปฏิบัติดนตรีในเวลาเรียนควรได้รับจัดสรรเวลาอย่างเพียงพอ และเหมาะสม 2) ด้านสภาพแวดล้อมของห้องเรียนดนตรีควรเป็นห้องที่มีขนาดเหมาะสม และรองรับการทำ กิจกรรมดนตรีได้อย่างสะดวกสบาย มีอากาศถ่ายเทได้ดี มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน ที่พร้อมใช้งาน และทันสมัย มีสื่อการเรียนการสอนที่ดีมีคุณภาพ และเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน มี อุปกรณ์ดนตรีที่ดี และเพียงพอต่อจำนวนนักเรียนจะทำให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3) ด้านครูผู้สอนจะต้องมีเวลาในการเตรียมตัว และมีเวลาในการจัดเตรียมการสอน เสาะแสวงหา กิจกรรมแปลกใหม่ สื่อการเรียนการสอน เพลงหรือวีดิทัศน์ใหม่ ๆ เข้ามาบูรณาการสำหรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนจะส่งผลให้ผู้เรียนมีความตื่นตัว สนุกสนาน ไม่เบื่อหน่าย ทำให้บรรยากาศในห้องเรียนน่าอยู่ น่าเรียน ครูดนตรี ยังต้องมีการเพิ่มพูนทักษะการสอน และความรู้อยู่เสมอ ได้แก่ การเข้าร่วมอบรมร่วมกับสถาบันอุดมศึกษา ทั้ง ภาครัฐ และเอกชน จะส่งผลให้ครู ผู้สอนมีการพัฒนาตัวเองมีความรู้ความมั่นใจในการสอนมากยิ่งขึ้น

แนวทางการพัฒนา กิจกรรมดนตรีเสริมการเรียนรู้โรงเรียนโรงเรียนกลุ่มเบญจมิตร โรงเรียนที่ขาดแคลนครูดนตรีควรได้รับจัดสรร งบค่าจ้างครูผู้สอนหรือควรมีแผนนโยบายในการ จัดสรรงบประมาณสำหรับการจ้างครูดนตรีเข้ามาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษารวมทั้งเป็นผู้ บริหารจัดการ ติดต่อบริษัท ประสานงาน ดำเนินการให้เกิดกิจกรรมดนตรีเสริมการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นภายในโรงเรียน ครูดนตรีควรมีการจัดค่าย กิจกรรมดนตรีอย่างเพียงพอเหมาะสมภาคเรียนละ 1 ครั้งเพื่อให้ สอดคล้อง และเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับ ผู้เรียนอย่างหลากหลาย สมบูรณ์แบบมากยิ่งขึ้น

สำหรับผู้เรียนที่มีความสนใจด้านดนตรีเป็นพิเศษ ครูผู้สอนควรมี การเรียนเชิญวิทยากร ศิษย์เก่าที่ศึกษาต่อด้าน ดนตรีเข้ามาให้ความรู้กับนักเรียนที่สนใจด้านดนตรีเพื่อเป็นการสร้าง องค์ความรู้ เป็นแรงจูงใจ และแรงบันดาลใจ ใหม่ ๆ ให้กับนักเรียน มีการจัดกิจกรรมทัศนศึกษาเพื่อเปิดโลกทัศน์ เปิดประสบการณ์ สร้างขวัญกำลังใจ และ แรงบันดาลใจให้ผู้เรียน มีเครื่องดนตรีที่มีคุณภาพ และเพียงพอต่อจำนวน ผู้บรรเลง มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวก

วารสารดนตรีและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2565

ที่ดีทั้งในการซ้อม และบรรเลง มีการจัดหาเวที และโอกาสในการแสดง ให้กับผู้เรียน ตลอดจนให้ความรู้ในการประกอบอาชีพ และการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาต่อ

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมดนตรีในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาบุรีรัมย์ พบว่า กิจกรรมดนตรีแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ กิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน และกิจกรรม เสริมการเรียนรู้

2.1 แนวทางการพัฒนาการกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

2.1.1 ด้านหลักสูตรควรมีการพัฒนาหลักสูตร และจัดทำหลักสูตรวิชาดนตรีสำหรับ โรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อให้มีเนื้อหาที่กระชับ เพื่อให้เอื้อต่อการสอนปฏิบัติดนตรี และเอื้อต่อครูดนตรีในโรงเรียนขนาดเล็กที่มีครูดนตรีเพียงคนเดียว และในบางโรงเรียนที่ไม่มีครูดนตรี ครูผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่าการเรียนการสอน สำหรับรายวิชาดนตรีควรได้รับจัดสรรเวลาเพิ่มมากขึ้น อย่างเพียงพอ เพื่อให้ครอบคลุมทั้งเนื้อหาสาระที่มี จำนวน มาก และรวมไปถึงการฝึกปฏิบัติในเวลาเรียน และเหมาะสม สอดคล้องกับ ธนาการ แพทย์วงศ์ (2554 : 1) ได้ อธิบายวิธีการสอน การฝึกสอนวงดนตรีโรงเรียนให้เกิดความพร้อม และมีระเบียบจะต้องใช้ระยะเวลา พอควร เพื่อ ฝึกให้มีความเก่งกล้าสามารถในการ บรรเลง และเกิดความชำนาญสูง อีกทั้งในด้านการเรียนปฏิบัติ

2.1.2 ด้านสภาพแวดล้อมของห้องเรียนดนตรีควรเป็นห้องที่มีขนาดเหมาะสม และรองรับ การทำกิจกรรมดนตรีได้อย่างสะดวกสบาย มีอากาศถ่ายเทได้ดี มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียน การสอนที่พร้อมใช้งาน และทันสมัย มีสื่อการเรียนการสอนที่ดีมีคุณภาพ และเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน และมีอุปกรณ์เพียงพอต่อจำนวนนักเรียนจะทำให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับ ณรุทธ์ สุทธิจิตต์ (2557 : 6) เครื่องดนตรี (เสียงมนุษย์จัดเป็นเครื่องดนตรีประเภทหนึ่งด้วยเช่นกัน) การพิมพ์ สื่อ การเสนอดนตรี เมื่อมีองค์ประกอบเหล่านี้ครบถ้วน ถ้าขาดส่วนหนึ่งส่วนใดไป ดนตรีจะไม่นับเป็นดนตรีโดยสมบูรณ์ เช่น บทเพลงที่ประพันธ์ไว้เรียบร้อยแล้ว แต่ไม่มีผู้แสดง นำไปเล่น ดนตรีย่อมไม่เกิดขึ้น เป็นต้น ในปัจจุบันเห็นได้ ว่าเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือ คือ สื่อ การเสนอดนตรีมีความเจริญก้าวหน้ามาก โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยี ทำให้ การฟังเพลงง่ายมากขึ้น จึงกล่าวได้ว่า เทคโนโลยีเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งที่ทำให้กระบวนการศึกษาดนตรี ได้พัฒนาไป อย่างมาก

2.1.3 ด้านครูผู้สอน ครูผู้สอนจะต้องมีเวลาในการเตรียมตัว และมีเวลาในการจัด เตรียมการสอน เสาะแสวงหากิจกรรมแปลกใหม่ สื่อการเรียนการสอน เพลงหรือวีดิทัศน์ใหม่ ๆ เข้ามาบูรณาการ

วารสารดนตรีและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2565

สำหรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนจะส่งผลให้ผู้เรียนมีความตื่นตัว สนุกสนาน ไม่เบื่อหน่าย ทำให้บรรยากาศในห้องเรียนน่าอยู่ น่าเรียน สอดคล้องกับ ศิริบุรณ สบายโกศล (2555 : 161 - 163) การนำทฤษฎีแรงจูงใจในชั้นเรียนมาประยุกต์ใช้กับการสอนว่า ผู้สอนสามารถช่วยตอบสนองความต้องการที่นักเรียนขาดได้ ทั้งในด้าน ความต้องการทางสรีรวิทยา ความต้องการความปลอดภัย ความต้องการความรัก และเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม และความต้องการความภาคภูมิใจ ในใจตนเอง อีกทั้งผู้สอนยังสามารถช่วยให้นักเรียนพัฒนา ความปรารถนาที่จะตอบสนองความต้องการของตน และส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกในความ สำเร็จ ครูดนตรียังต้องมีการเพิ่มพูนทักษะ การสอน และความรู้อยู่เสมอ ได้แก่ การเข้าร่วมอบรมร่วมกับสถาบันอุดมศึกษา ทั้งภาครัฐ และเอกชน จะส่งผลให้ ครูผู้สอนมีการพัฒนาตัวเองมีความรู้ความมั่นใจในการสอนมากยิ่งขึ้น

2.2 แนวทางการพัฒนาการกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ พบว่าแนวทางการพัฒนากิจกรรมดนตรีเสริม การเรียนรู้ ได้แก่ วงดนตรีของทางโรงเรียน ครูผู้สอนควรมีการจัดค่ายกิจกรรมดนตรีอย่างเพียงพอเหมาะสม ภาค เรียนละ 1 ครั้ง เพื่อให้สอดคล้องสร้างเสริมการเรียนรู้ และพัฒนาการสำหรับผู้เรียนที่มีความสนใจด้านดนตรีเป็น พิเศษมีการเรียนเชิญวิทยากร ศิษย์เก่าที่ศึกษาต่อด้านดนตรีเพื่อเป็นการสร้างองค์ความรู้เป็นแรงจูงใจ และแรง บัลดาลใจใหม่ ๆ ให้กับผู้เรียน มีการจัดกิจกรรมทัศนศึกษาเพื่อการเปิดโลกทัศน์ เปิดประสบการณ์ สร้าง ขวัญ กำลังใจ และแรงบัลดาลใจให้ผู้เรียน มีเครื่องดนตรี และอุปกรณ์อำนวยความสะดวกที่มีคุณภาพ ทั้งในการ ซ้อม และการบรรเลง สอดคล้องกับ (ประพันธ์ศักดิ์ พุ่มอินทร์. 2558 : 2) การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนสื่อ การสอน และอุปกรณ์ดนตรี ควรมีอย่างเพียงพอ และเป็นอุปกรณ์ที่มีคุณภาพ มีการจัดหาเวที และโอกาสในการ แสดง ใหม่ ๆ ให้กับผู้เรียน ตลอดจนแนะแนวให้ความรู้ในการประกอบอาชีพ และการศึกษาต่อใน ระดับอุดมศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะ

แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมดนตรีควรได้รับการประชุม เสนอร่วมกัน ทั้งผู้บริหาร สถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร เพื่อปรึกษาหารือปรับเปลี่ยนปัจจัยอันนำไปสู่การ พัฒนาดนตรี ต่อไป

วารสารดนตรีและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2565

เอกสารอ้างอิง

- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2555). **ดนตรีศึกษา หลักการและสาระสำคัญ**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2557). **สังคีตนิยมความซาบซึ้งในดนตรีตะวันตก**. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนากร แพทย์วงศ์. (2554). **การบริหารจัดการวงโยธวาทิต**. สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2562, จาก http://kruthanakhan.Blogsport.com/2011/08/blog-post_7343.html. ประพันธ์ศักดิ์ พุ่มอินทร์. (2558). **วิธีสอนตามแนวทาง ชูชุกิ**. สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2562, จาก <http://fiddleday.wordpress.com/article/>.
- ศิริบูรณ์ สายโกสุม. (2555). **จิตวิทยาการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์. (2565). **เว็บไซต์โรงเรียนในสังกัด**. สืบค้นเมื่อ 12 พฤษภาคม 2565, จาก <https://www.ssbr.go.th/ช่องทางสื่อสาร/เว็บไซต์โรงเรียนในสังกัด.html>.

วารสารดนตรีและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2565

ข้อมูลการสัมภาษณ์

ก ญัฐพล เคนน้ำเที่ยง, ข ชาญณรงค์ ภูทนันทนอก. สัมภาษณ์ที่โรงเรียนไทยเจริญวิทยา เมื่อ 2565. ก ทศนีย์ เนตรประโค, ข ชาญณรงค์ ภูทนันทนอก. สัมภาษณ์ที่โรงเรียนตาจพิทยาสรรค์ เมื่อ 2565. ก ทิชากร เพิ่มพร, ข ชาญณรงค์ ภูทนันทนอก. สัมภาษณ์ที่โรงเรียนปะคำพิทยาคม เมื่อ 2565. ก ธนฤต พรหมบุตร, ข ชาญณรงค์ ภูทนันทนอก. สัมภาษณ์ที่โรงเรียนละหานทรายวิทยา เมื่อ 2565. ก นิกรณ ปีกาสารกา, ข ชาญณรงค์ ภูทนันทนอก. สัมภาษณ์ที่โรงเรียนร่วมจิตต์วิทยา เมื่อ 2565. ก พิรุณ ธรรมมหา, ข ชาญณรงค์ ภูทนันทนอก. สัมภาษณ์ที่โรงเรียนร่วมจิตต์วิทยา เมื่อ 2565. ก มนต์รี นิวัฒน์วงศ์, ข ชาญณรงค์ ภูทนันทนอก. สัมภาษณ์ที่โรงเรียนกลุ่มเบญจมิตร เมื่อ 2565. ก เมณศา ประนามะกา, ข ชาญณรงค์ ภูทนันทนอก. สัมภาษณ์ที่โรงเรียนปะคำพิทยาคม เมื่อ 2565. ก วีรเทพ เนียมหัตถิ, ข ชาญณรงค์ ภูทนันทนอก. สัมภาษณ์ที่โรงเรียนไทยเจริญวิทยา เมื่อ 2565. ก วีระพล ลอยประโคน, ข ชาญณรงค์ ภูทนันทนอก. สัมภาษณ์ที่โรงเรียนตาจพิทยาสรรค์ เมื่อ 2565. ก สมชาติ คำแพงศรี, ข ชาญณรงค์ ภูทนันทนอก. สัมภาษณ์ที่โรงเรียนละหานทรายวิทยา เมื่อ 2565.